CHLAMYDİA

- Klamidya enfeksiyonu *Chlamydia trachomatis*
- Hücre içi yaşamaya uymuş bakteri (zorunlu hücre içi paraziti)
- Gram (–) Prokaryotik mikroorganizmlardır.
- İnsan dahil memelilerde ve kuşlarda hastalık yapar
- Gelişmiş ülkelerde cinsel yolla bulaşabilen hastalıklar arasında ilk sırada
- Ülkemizde HIV, HBV , sifilis , gonore ,clamidya bildirimi zorunlu hastalıklar arasındadır

- A.B.D.'de her yıl 4 milyon yeni klamidya vakası görülmekte
- %40'ından fazlası hasta olduğunun farkında değil
- Çoğu zaman enfeksiyon herhangi bir belirti vermez
- Problemin erken dönemde fark edilebilmesi için yılda bir
- ya da 6 ayda bir doktor kontrolünün ve tarama testlerinin yapılması gerekli
- özellikle genç kadınlarda ve birden fazla partneri olan 35 yaş üstü kadınlar için önemli

- 0.2-1.5µm
- Hücre içinde gösterdikleri gelişme zamanlarına göre değişik görünümleri var
- Elemanter cisimcik; çekirdek ve çevresinde 3 tabakalı bir çeperle çevrili küçük elektronca yoğun cisimcikler
- hemaglütininleri var
- bu cisimciğe enfeksiyöz cisimciği de denir
- İnisiyal cisimcik ise,
- yuvarlak, ince çeperli, içinde nükleer fibrillller ve ribozomları var
- hemaglütininleri yok
- İntermediat (ara) cisimcikler
- ikisi arasında gelişme esnasında meydana gelen cisimciklerdir

- Klamidyalar boyamak için giemsa
- Macchiavello
- Gimenez ve Castaneda boyaları kullanılır
- Sentetik besiyerinde üretilemez
- Üretilmeleri için embriyonlu yumurta ve doku kültürleri kullanılır
- Isıya duyarlı , kuruluk ve liyofilizasyon
- -50,-70 C de uzun yıllar canlılıklarını muhafaza edilir

- İnsanda hastalık yapan türleri
- *Chlamydia trachomatis*
- *Chlamidya psittaci*
- *Chlamidya pneumoniae*

- *Chlamydia trachomatis*
- Hücrede sitoplazmada ürer

Hücrenin nükleusunun yerini değiştirecek kadar büyük ve serttir

- A,B,Ba,C,D,E,F,G,H,İ,J,K,L1,L2,L3, M gibi serovarları var
- İnsanda hastalık oluşturan iki biyovarı var
- *C.trachomatis biovar trachoma (A...K)*
- *C.trachomatis biovar Lymphogranuloma venereum (L1, L2, L3)*

C.trachomatis biovar trachoma

- Trahom, inklüzyon konjunktiviti, üretrit
- Trahom; A,B,Ba veC serovarları
- Gözde kızarma
- kornea epitelinde yanma
- keratit yapar
- üst göz kapağında foliküller ve pannus adını alan perde oluşturur
- göz yaşı ve göz salgıları ile bulaşmış parmak ve makyaj malzemeleri gibi materyallerle bulaşır

İnklüzyon konjunktiviti

- D,E,F,G,H,İ,J,K serovarları

genital organlarında ürer, cinsel ilişki ile bulaşır

Kontamine el ve havlu gibi materyallerden

genital kanaldan geçerken bebeklere bulaşarak inklüzyon konjunktiviti meydana gelir

hastalık trahomdan farklı olarak alt göz kapağında irinli foliküller oluşumakta ve pannus görülmez

birkaç hafta sonra hastalık geriliyebilir

Gelişmiş ülkelerde cinsel yolla bulaşabilen hastalıklar arasında ilk sırada

ülkemizde HIV, HBV , sifilis , gonore ,clamidya bildirimi zorunlu hastalıklar arasındadır

kadınlarda sarımsı akıntı, idrar sırasında yanma, vajinal bölgede yanma ve kaşınma,

dış genital organlarda yaralar

ilişki sırasında ağrı , kanama

- Erkeklerde penisde akıntı ,idrar sırasında yanma

TANI

- Trahomda üst göz kapağından, inklüzyon konjunktivitinde alt göz kapağından numune alınır
- Giemsa ile boyama
- Epitel hücreleri içinde tipik inklüzyon cisimciklerine bakılır
- IF boyama
- elementer cisimcikler yeşil floresan verir

Lympho-Granuloma Venereum

- C.trachomatis biovar lympogranuloma venereum,
- L1,L2 ve L3 serovarları neden olur
- venereum cinsel ilişki ile bulaşır,
- 3-12 günlük kuluçka döneminden sonra genital organda papül, vezikül ve ülserasyon görülür
- Ağrı görülmez
- 2 hafta sonra bölgesel lenf gangliyonları şişme

Tanı

- lenf bezlerinden aspirat alınır
- Giemsa ile boyanır
- Etkenin izolasyonu için Embriyonlu yumurtanın sarıkesesine ekim yapılır
- Giemsa ve Macchiovello ile boyanır
- hücre içi granüller görülür
- Tanıda nötralizasyon testleride kullanılabilir

Deri testi

- Frei bir deri testidir
- 1/5 oranında antijen sulandırılır
- Antijen olarak saflaştırılmış EYS kesesi , enfekte maymun beyni kullanılır
- Antijen deri içine uygulanır

48-72 saat sonra 10 mm çaplı sertlik , kızarıklığın görülmesi sonucun + olduğunu gösterir

Tedavi

- Klamidyanın tedavisinde Tetrasiklinler, kloramfenikol ve sulfonamidler kullanılır

KORUNMA

- Korunmada bütün cinsel yolla bulaşan hastalıklarda olduğu gibi kondom kullanımı ve tek eşlilik önemli
- vajinal bölgenin ve tüm vücut hijyeni ve vajinal hijyen çok önemli
- En az yılda bir doktor kontrolü yapılmalı

C. psittaci

- İnsanlara kuş cinsi hayvanlardan bulaşır
- Kuşların salgıları ve dışkı ile bulaşmış tozlarının solunması ile
- Etken Üreme sırasında hücreye ait membranı parçalar, hücre içine yayılım gösterir
- hücre çekirdeğini kenara itmezler
- Papağan ve muhabbet kuşunda görülen hastalığa psittacosis sittacosis,
- ördek, tavuk,hindi , gibi kümes hayvanlarında ornithosisornithosis

- İnsandan insana bulaşma hava yolu ve öksürük damlacıkları ile olur
- 10 günlük kuluçka döneminden sonra başağrısı, iştahsızlık,birkaç günde iyileşme olabilir, fakat psitttakozda çoğu kez 1. hafta sonunda bronkopnömoni bulguları ile ağır klinik tablo görülür

Tanı

- Balgam ve kan incelenir
- EYS kesesine inoküle edilerek üretilir
- Burdan yapılan preparatlarda bazofil inklüzyon cisimcikleri aranır
- Kesin identifikasyon özgül serumlarla kompleman birleşmesi reaksiyonu ve immunofloresans testi ile yapılır

Tedavi

- Tetrasiklinler gibi geniş spektrumlu antibiyotikler kullanılır

Mycoplasma

- Bakteri ile riketsiya arasında bir sınıf
- Gram (-), hareketsiz, sporsuz, kapsülsüz
- Fakültatif anaerop, % 5-10 CO2 ortamı sever
- Hücre çeperleri yok
- Bu nedenle çok pleomorfturlar
- halka, granül, disk , çomak, yıldız ,spiral vb
- 3 tabakalı hücre zarları var
- Giemsa, Castanede ile boyanır
- Boyasız incelemede karanlık alan mikroskopisi kullanılır

- Katı besiyerinde ortası kabarık, yanları basık sahanda yumurta görünümünde koloniler
- Embriyonlu yumurtanın koryoallontoik membranı
- Doku kültürlerinin hücre yüzeyinde

Mycoplasma hominis

mikoplazmaların genel özelliklerini gösterir

- Arginini hidroliz eder jelatini etmez
- kadınlarda salpinjit, pelvis apseleri
- nongonokoksik üretrit, prostatit, epididimit, artrit
- düşüklere, erken doğuma,
- yeni doğan menenjiti

Mycoplasma pneumoniae

- İnsanlarda atipik pnömoni etkeni
- Jelatin ve arginini hidroliz etmez
- Kolonileri sahanda yumurta görünümü verir
- 1-3 günlük kuluçka döneminden sonra ateş, öksürük
- Nadiren menenjit ve miyokardit

soğukta insan 0 grubu eritrositlerini aglütine eden soğuk aglütininler oluşur

Ureaplasmalar, Ureoplasma urealyticum

- Ürease oluşturur
- üreyi hidroliz ederler
- Hareketsiz Gram (-)
- Mycoplasmalara benzer, poliomorfizm gösterir
- Hücre çeperleri yoktur
- sitoplazmayı çeviren tek bir membran
- Mikroaerofil
- Her zaman kolonileri sahanda yumurta görünümü oluşturmaz
- İnsan ürogenital mukoza florasında bulunur
- İnsanlarda nongonokoksik ve postgonokoksik üretrit
- Kadınlarda pelvis yangıları yapar

Tanı

- Mycoplasma ve ureaplasma enfeksiyonlarında tanıda kültür
- Vajinal akıntısı, infertilite ya da tekrarlayan gebelik kayıpları bu m.o ları düşündürür
- M.pneumoniae de insan O grubu eritrositlerini soğukta aglütine eden antikorların ortaya konması tanıda önemli
- Serolojik tanı
- IFA, KB, IHA

Tedavi

- penisilin ya da sefalosporinler gibi sıkça kullanılan antibiyotikler
- bu mikroorganizmalar üzerinde etkili değil

kültür yapıldıktan sonra

- antibiyogram testi yapılır
- mikroorganizmanın hangi antibiyotiğe duyarlı hangisine dirençli
- olduğu araştırılır

- Kaynaklar

- Akan E: Tibbi Mikrobiyoloji, Saray medikal yayıncılık, 1993, 618-54
- Bilgehan E : Klinik Mikrobiyoloji Barış Yayınları, 1993,461-71
- Ustaçelebi,Ş: Temel ve Klinik Mikrobiyoloji ,Güneş Kitabevi,1999, 705-15